

lighed til det ved Forhandlingen om andre Lovforslag. En Udtalelse af det ærede Medlem fra Vordingborg (Dahl) om Præstegaardsjorderne og om disses Udstykning til Husmandsbrug giver mig dog Anledning til nogle Bemærkninger. Det ærede Medlem udtalte, at ifølge de Oplysninger, som i 1906 blev forelagt det kirkelige Udvalg, var der her i Landet 978 Præsteembeder med et Jordtilliggende af ca. 67,000 Tdr. Land og med 5,250 Tdr. Hartkorn. Efter de samme Oplysninger er der af de 978 Embeder 807, for hvis Vedkommende Avlingen helt eller delvis er bortforpagtet, og det er oplyst, at Indtægterne af disse ret betydelige Arealer i 1906 har været gennemsnitlig 19 Kr. pr. Td. Land; i Gennemsnit for hvert Embede med et Tilliggende af 69 Tdr. Land har Indtægten af Avlingen været 1,290 Kr. Jeg synes, at disse Oplysninger i høj Grad bekræfter det ærede Medlem fra Vordingborgs Udtalelse om, at Præstegaardsjorderne i al Almindelighed ikke drives godt, giver for ringe Udbytte og kunde udnyttes bedre, hvis de kom paa andre Hænder. Det kan maaske interessere i denne Forbindelse at høre, at efter Ejendomsskyldvurderingen i 1904 var Præsteembedsjorderne med paa-staaende Bygninger skyldsats til gennemsnitlig 433 Kr. pr. Td. Land og, naar man fra-regnede Assurancesummen for de paa-staaende Bygninger, til 160 Kr. pr. Td. Land. Disse Tal oplyser, synes jeg, klart, hvilken Indtægt Jorderne giver Embederne, og hvilken Værdi Vurderingsmyndighederne har anslaaet dem til.

Jeg har nævnt dette, fordi jeg kan ikke se rettere, end at her er en Opgave, som trænger til at løses snarest. Jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem fra Vordingborg i, at disse Arealer burde over paa andre Hænder, og at det ikke burde bero paa den enkelte Præsts For-godtbefindende, om Præstegaardsjorden kunde blive udstykket. Men jeg kan heller ikke se rettere, end at hvis dette Spørgsmaal skulde løses paa en for alle Parter tilfredsstillende Maade, kan det kun løses saadan, at Præstegaardsjorden, som er den Jord i offentligt Eje, vi snarest kan faa Adgang til at anvende paa anden Vis, gaar over i andet Brug paa de ufravigelige Vilkaar, at den ikke kastes ud i den private Spekulation, hvorved det kunde ske, at denne Jord forhandlede et Par Gange og kom ind under samme Vilkaar som meget af den Jord, der bliver udstykket under de nuværende Forhold.

Dette Spørgsmaal bør løses saaledes, at Staten forbeholder sig en aarlig Afgift af den Værdi, Præstegaardsjorderne har til enhver Tid, og at denne Værdi ikke udbetales af vedkommende Bruger, men bliver en fast Grundbyrde til Staten. Derved stabiliseres en Klasse mindre Jordbrug, man gør deres Forhold sikrere, man forbeholder dem fuld Dispositionsret som enhver anden Ejer, og man fritager dem for den Spekulationstendens, som der i Øjeblikket er i mange Landbrug, idet de paagældende ikke alene føler sig som Jordbrugere, men ogsaa som Indehavere af et Stykke Jord, i hvis Priser der kan spekuleres. Og een Ting til. Man imødekommer derved den stærkere og stærkere Trang i Befolkningen til eget Hjem, en Trang, som bevirker den stadige Stigning af Jordpriserne herhjemme. Denne Prisstigning, der begunstiges af den store Dygtighed, der udfoldes ved vore mindre Jordbrug, ved den Udvikling, der har ført med sig, at den mindre Jordbruger i stedse stigende Grad udnytter de mindre Arealer intensivt, hvorved Efterspørgselen efter Jord til Udstykning drives stærkere og stærkere frem, kunde modvirkes noget ved, at de offentlige Arealer anvendes paa den Maade, jeg her har nævnt. Herved vilde man efter min Mening naa en overordentlig heldig Virkning og opnaa, at der paa et sundt og godt Grundlag rejser sig flere og flere selvstændige og økonomisk uafhængige Husmandshjem i Danmark, noget, som hele Samfundet kun kan være tjent med.

Jeg skal modstaa Fristelsen til at komme ind paa en Omtale af Grundlovs-sagen, men jeg kan dog ikke slutte min første Tale her i Folketinget uden at udtale Haabet om, at den Hvileperiode i Lovgivningen, som det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) fandt naturlig, ikke maa vare for længe, thi der er saa mange Opgaver, der venter paa at løses, og efter den Hast, hvormed hele Udviklingen foregaar nu, synes jeg ikke, vi har Lov til at vente for længe. Jeg vil derfor haabe, at det danske Folk snart maa faa politisk Ligeret; thi selv om jeg er enig med det ærede Medlem fra Holbæk (Nøhr) i, at social Lighed kan vi ikke skabe ad Lovgivningsvejen, det er et Fremtidsperspektiv, vil jeg dog hævde, at ved Hjælp af den politiske Ligeret kan man skabe langt friere og bedre Betingelser for Erhvervslivet i alle dets Grene, end vi nu har. Og man kan ogsaa derved skabe